Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Natalia Mămăligă

Dosarul nr. 2a-2956/24
(2-24023808-02-2a-22072024)

D E C I Z I E

12 noiembrie 2025 *****

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ana Panov
Judecători Elena Bolocan și Svetlana Vîșcu

Grefier Victoria Chirilov

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de Morari Andrei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Morari Alina împotriva lui Morari Andrei cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 5 iunie 2024, prin care a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de către Morari Alina împotriva lui Morari Andrei cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,-

A C O N S T A T A T :

Pretențiile reclamantului:

La 27 februarie 2024, Morari Alina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Morari Andrei prin care a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Morari
Andrei, înregistrată în registrul actelor de stare civilă, la 30 august 2013, de Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, cu *****, stabilirea domiciliului copilului minor *****, născut la *****, cu mama, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată (f.d.3-5).

În motivarea acţiunii a indicat că, a încheiat căsătoria cu pârâtul la 30 august 2013, la Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, fiind înregistrată cu *****. Din căsătorie au un copil minor *****, născut la *****.

La fel a menționat că, viața în comun cu pârâtul a eșuat, iar în familie tot mai des aveau loc certuri și neînțelegeri dat fiind faptul că părțile aveau viziuni contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în comun. Susține că situația creată a dus-o la convingerea fermă referitor la imposibilitatea păstrării familiei în continuare. Consideră inoportună menținerea familiei în cazul în care au eșuat toate căile de împăcare, iar la încercările de a păstra familia au doar rezultate negative.

Totodată a invocat că, anterior a purtat discuții cu pârâtul referitor la desfacerea căsătoriei pe cale amiabilă în fața notarului, expediindu-i și o notificare, care a fost recepționată la 19 februarie 2024, însă pînă în prezent nu a parvenit nici un răspuns din partea acestuia.

De asemenea reclamanta a notat că, copilul comun locuiește cu ea, fiind responsabilă de a asigura suportul emoțional, fizic și financiar, iar principala preocupare este grija și educația copilului.

La fel a comunicat că, începând cu 15 martie 2021, copilul frecventează școala primară cu program prelungit Am Stadtpark, fiind înscris în clasa a 4-a, iar ea este angajată în calitate de asistent de birou în cadrul companiei Hydro-Funk GmbH, în baza contractului de muncă din 12 mai 2023 și beneficiază de salariul în mărime de 13,50 euro pe oră. A opinat că este rațional de a fi stabilit domiciliul permanent a copilului minor cu mama, având în vedere interesul superior al copilului și dorința mamei de a-i oferi un climat cât mai favorabil pentru dezvoltarea acestuia.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 iunie 2024, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Morari Alina.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Morari Alina, născută la *****, şi Morari Andrei, născut la *****, înregistrată în registrul actelor de stare civilă, la 30 august 2013, de Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, cu *****.

S-a determinat domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cu mama Morari Alina, cod numeric personal *****.

S-a încasat de la Morari Andrei, născut la *****, cod numeric personal *****, în beneficiul Alinei Morari, născută la *****, cod numeric personal *****, cheltuielile de judecată în sumă de 750 (șapte sute cincizeci) lei suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constat că urmează a fi desfăcută căsătoria, or, viaţa în comun de mai departe a soţilor şi menţinerea familiei au devenit imposibile.

Cu referire la pretenția privind stabilirea domiciliului copilului minor, instanța de fond a reținut că, din actele cauzei, inclusiv referința prezentată de Direcția privind protecția drepturilor copilului sectorul Ciocana, ***** se atestă că la moment copilul minor *****, născut la *****, se află peste hotarele Republicii Moldova împreună cu mama Morari Alina, unde începând cu 15 martie 2021 frecventează școala primară cu program prelungit Am Stadtpark (f.d.28-29). În atare circumstanțe, instanţa de judecată consideră că este necesar a determina domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cu mama Morari Alina.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 25 iunie 2024 Morari Andrei, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 5 iunie 2024, iar ulterior la 17 octombrie 2024 a depus apelul motivat, solicitând casarea hotărîrii doar în partea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama Morari Alina.

Argumentele părților:

În susținerea cererii de apel, a menționat că, la momentul examinării cauzei civile de către instanţa de fond, Morari Alina nu era prezentă în Republica Moldova, din aceste considerente se pune la dubii că intervenientul accesoriu Direcţia Protecţia Copilului sector Ciocana, mun.Chişinău, a fost la domiciliul d-nei Morari Alina, au examinat condițiile de trai ale copilului, au discutat cu mama.

La fel a relevat că, însăși din cererea depusă, reclamanta menționează că nu-i în ţară, că copilul comun locuieşte cu ea, dar fară a face referire că ea și copilul locuiesc împreună cu pîrîtul.

Astfel a susținut că, intervenientul accesoriu nu poate să vină cu un aviz pozitiv în acest sens pe motiv că nu au fost de fapt la locul de domiciliu din Germania, nu pot să se expună asupra faptului că copilul este în siguranţă cu mama, nu este expus violenţelor fizice sau psihice.

A mai comunicat că, la momentul examinări cererii de chemare în judecată şi pînă în prezent copilul se află cu pîrîtul. Atît reclamanta, cît şi pîrîtul cu copilul se află în Germania, la momentul de faţă împotriva reclamantei de către autorităţile Germane a fost pornită o cauză civilă cu privire la decăderea din drepturile părinteşti ale mamei pe motivul aplicării violenţei fizice şi psihice asupra copilului minor, totodată copilul se află în custodia tatălui, iar mama îl vizitează doar cu acordul autorităţilor tutelare din Germania.

Totodată a afirmat că, pîrîtul mereu a dorit să-şi păstreze familia, indiferent de orice situaţie, dar la momentul de faţă nu-i posibil din considerentul că reclamanta are un comportament amoral, duce un mod de viţă libertin, nu-i pasă de soarta copilului, astfel nu poate fi vorba despre stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

De asemenea a mai invocat apelantul că, nu a fost citat legal despre data, ora şi locul examinării cauzei, iar instanţa a considerat oportun examinarea în lipsa acestuia, pe perioada examinării cauzei civile pîrîtul se afla în afara ţării, astfel fiindu- i încalcat dreptul la un proces echitabil, inclusiv si prevederile art. Articolul 5. Accesul liber la justiţie Cod Procedură civilă

Apelantul a mai specificat că, în situația tensionantă dintre părți era necesar de a stabili față de care dintre părinți copilul minor prezintă un atașament mai sporit, cu cine din părinți copilul minor își exprimă dorința de a locui. Or bazîndu-se doar pe avizul eliberat de Direcţia Protecţia Copilului sector Ciocana, mun.Chişinău, care a stabilit ca este necesar de a stabili domiciliul copilului cu mama, hotărârea este în detrimentul copilului.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost emis la 5 iunie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 25 iunie 2024, corespunzător se deduce că apelantul a respectat termenul legal de 30 zile de declarare a apelului.

Conform fișei de repartizare repetate a dosarului, la 2 septembrie 2025, cauza a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Vîșcu Svetlana.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, avocatul Bunduchi Vitalie în interesele intimatei Morari Alina a solicitat respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 5 iunie 2024.

În ședința instanței de apel, apelantul Morari Andrei și reprezentantul acestuia, avocatul Rotaru Nadejda nu s-au prezentat, însă prin cererea depusă la 12 noiembrie 2025 avocatul Rotaru Nadejda, a solicitat examinarea apelului în lipsa apelantului și a sa, menționînd că solicită admiterea integrală a cerințelor invocate în cererea de apel. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.*

Potrivit art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un process echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze, că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Colegiul învederează că, prin cererea de apel formulată de către avocatul Rotaru Nadejda în interesele lui Morari Andrei se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanţa de fond, în partea ce ține de stabilirea domiciliului copilului minor cu mama. Respectiv, instanţa de apel se va pronunţa asupra legalităţii actului judecătoresc doar în limitele apelului declarat.

Probatoriul administrat în speță atestă că, la 30 august 2013, de către Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, a fost înregistrată căsătoria dintre Morari Andrei, născut la ***** și Bezedica (Morari) Alina, născută la *****, cu ***** (f.d.7).

La fel se atestă că, la *****, s-a născut copilul comun *****, avînd ca părinţă tata - Morari Andrei și mama - Morari Alina (f.d.9).

Colegiul constată că, conform referinței prezentate de reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sec.Ciocana, ultima a comunicat că este în imposibilitate de a întocmi și prezenta avizul cu privire la condițiile de trai a Alinei Morari, deoarece nu se află pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată reține că, potrivit certificatului eliberat la 5 februarie 2024, în Neunkirchen se atestă că *****, frecventează din 15.03.2021 școala primară cu program prelungit Am Stadtpark, fiind la momentul eliberării certificatului în clasa a 4-a (f.d.19).

Instanța de apel denotă că, conform certificatului privind obligația de plată a pensiei alimentare, eliberat de serviciul social pentru minori al districtului Neunkirchen, Germania, începînd cu 1 noiembrie 2024, Morari Andrei a fost obligat să achite pensia alimentară la data de întâi a fiecărei luni în valoare de 411 Euro.

De asemenea, Colegiul civil reține că, conform certificatului de înregistrare la locul de reședință, în conformitate cu art.18 alineatul 2) din Legea federală privind înregistrarea din 16 octombrie 2025, se atestă că Morari Alina, împreună cu *****, au reședință obișnuită la adresa *****, din 20 iunie 2022.

Studiind materialele dosarului, prin prisma normelor de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curţii de Apel Centru, consideră că apelul declarat de Morari Andrei urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În acord cu prevederile art. 3 pct. 1 și 2 din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993: „1. În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate. 2. Statele părți se angajează să asigure copilului protecţia şi îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ţinând cont de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, şi vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative şi administrative corespunzătoare.”

În acord cu prevederile art. 9 pct. 1 și 2 din Convenție: „1. Statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile si procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu atunci când părinții maltratează sau neglijează copiii sau când părinții trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului. 2. În toate cazurile prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, toate părțile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri şi de a-şi face cunoscute părerile lor.”

Totodată potrivit art. 12 din Convenție: „1. Statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a exprima liber opinia sa asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului fiind luate în considerare avându-se în vedere vârsta sa şi gradul său de maturitate.2. În acest scop, se va da copilului, în special, posibilitatea de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau administrativă care-l privește, fie direct, fie printr-un reprezentant sau o instituție corespunzătoare, în conformitate cu regulile de procedură din legislația națională.”

Art. 18 pct. 1 din Convenție statuează că: „Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.”

Potrivit prevederilor art. 58 alin. (1) din Codul familiei, „Părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.”

Iar conform art. 63 alin. (1)-(3) din Codul familiei „(1) În cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. (1^1) Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților.(2) Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați şi surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condițiile de trai etc.).(3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.”

Potrivit art. 8 alin. (2) și (4) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, în vigoare de la 21 decembrie 2023: „(2) Răspunderea pentru creșterea copilului și pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea, educarea și întreținerea copilului. (4) Statul asigură ca niciun copil să nu fie separat de familia sa împotriva voinței lui, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul superior al copilului.

Conform art. 9 alin. (1) din Legea nr. 370/2023: Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Instanța de apel reține că, determinarea domiciliului copilului minor, în cazul separării părinților, se realizează exclusiv prin prisma interesului superior al copilului, principiu fundamental al dreptului familiei. Interesul superior al copiilor este singurul criteriu după care instanța de judecată urmează să se călăuzească pentru a decide chestiunea cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

Normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

Instanţa de judecată, soluționând problema stabilirii domiciliului copilului minor, are obligaţia de a asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor legali sau altor persoane cărora le-a fost încredinţat în mod legal şi în acest scop va lua măsurile corespunzătoare.

Astfel, verificarea împrejurărilor sus menţionate devine inevitabilă, întrucât instanţei de judecată îi revine sarcina de a stabili acel interes superior al copilului, care ar înclina balanţa justiţiei către mamă sau către tată, astfel interesul superior al copilului fiind singurul criteriu după care instanţa se călăuzeşte pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat principiul bine stabilit în jurisprudenţa sa conform căruia scopul Convenţiei nu este de a proteja drepturile teoretice sau iluzorii, ci cele concrete şi efective (Cauza Artico împotriva Italiei). La caz, instanța de apel invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 23 iunie 1993, în speța Hoffmann contra Austriei nr.12875/87, unde Curtea a reiterat că interesele copilului sunt decisive în vederea acordării priorității unuia dintre soți.

Prin urmare, la încredinţarea copiilor minori către unul din părinți, condiţia esenţială ce urmează a fi respectată de care instanţele judecătoreşti este îndatorirea să se pronunţe în interesul superior al copilului, interes ce urmează a fi stabilit prin examinarea tuturor criteriilor consacrate în acest domeniu. Aceste criterii, stabilite de practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, dar şi de legislaţia naţională sunt vârsta copilului, posibilităţile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală şi morală, ataşamentul faţă de copilul minor, precum şi al minorului faţă de părinte, grija manifestată de părinţi în timpul convieţuirii şi după despărţirea lor în fapt, precum şi altele asemenea.

Instanța ținând cont de interesul superior al copilului, are obligația să se asigure la determinarea domiciliului acestuia că, copilul locuiește în condiții bune de trai, are o alimentare corespunzătoare vârstei, beneficiază de un mediu favorabil ce au un impact pozitiv asupra dezvoltării armonioase a acestuia, iar singurul criteriu după care

instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești este - interesul superior al copilului.

Mai mult ca atât, imperativele asigurării celei mai bune protecții a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecţia, buna dezvoltare a copilului, inclusiv ataşamentul sentimental şi siguranţă acestuia constituie circumstanțe determinate pentru stabilirea domiciliului copilului minor.

La caz, instanța de apel denotă că, Morari Alina este stabilită cu domiciliu în Germania unde domiciliază împreună cu copilul minor *****, având reședință obișnuită la adresa *****, din 20 iunie 2022, iar copilul frecventează din 15.03.2021 școala primară cu program prelungit Am Stadtpark.

Totodată instanța de apel învederează că, începând cu 1 noiembrie 2024, Morari Andrei este obligat să achite pensia alimentară pentru întreținerea copilului ***** în valoare de 411 Euro.

În această ordine de idei, ținând cont de cadrul legal și suportul probator administrat în prezenta speță, Instanța de apel atestă că, prima instanță just a hotărât stabilirea domiciliului copilului minor *****, cu mama - Morari Alina, or s-a urmărit interesul superior al copilului, asigurându-i prin aceasta protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale.

Aici Colegiul civil punctează că, imperativele asigurării celei mai bune protecții intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv vârsta acestuia, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală și nu în ultimul rând siguranța acestuia constituie la caz circumstanțe determinante pentru stabilirea domiciliului copilului minor cu mama – Morari Alina.

Astfel, mama este capabilă să asigure copilului ***** în mod constant, condițiile necesare traiului, educației și dezvoltării lui emoționale. Probele pertinente și concludente cercetate relevă că, mediul de viață actual oferit de mamă este stabil, predictibil și bine adaptat nevoilor vârstei copilului, beneficiind de suport educațional și emoțional constant.

Așadar, menținerea copilului în mediul stabil oferit de mama lui, care asigură îngrijire permanentă, supraveghere adecvată și participare activă la educația acestuia, corespunde pe deplin principiului interesului superior al copilului.

În ansamblu, aceste probe confirmă că mediul familial oferit de mamă asigură copilului stabilitate emoțională, dezvoltare socială armonioasă, elemente esențiale pentru creșterea și formarea lui într-un climat echilibrat.

În această ordine de idei, Colegiul civil, nu poate reține drept plauzibile alegațiile apelantului Morari Andrei cu privire la faptul că împotriva Morari Alinei de către autorităţile Germane a fost pornită o cauză civilă cu privire la decăderea din drepturile părinteşti, pe motivul aplicării violenţei fizice şi psihice asupra copilului minor, totodată copilul se află în custodia sa, iar mama îl vizitează doar cu acordul autorităţilor tutelare din Germania, or nu a prezentat nici o probă în susținerea acestor alegații.

Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceia ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or apelantul prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, urma să demonstreze cele indicate, iar la caz apelantul Morari Andrei nu a realizat pe deplin această sarcină legală.

Mai mult ca atît, conform certificatului de înregistrare la locul de reședință, în conformitate cu art.18 alineatul 2) din Legea federală privind înregistrarea din 16 octombrie 2025, se atestă că Morari Alina, împreună cu *****, au reședință obișnuită la adresa *****, din 20 iunie 2022, iar conform certificatului privind obligația de plată a pensiei alimentare, Morari Andrei a fost obligat să achite pensia de întreținere a copilului începând cu 1 noiembrie 2024.

Urmare a constatărilor detaliate supra, vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că argumentele expuse de către Morari Andrei în cererea de apel sunt lipsite de substanță juridică obiectivă, iar instanța de fond reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 din Codul de procedură civilă.

Colegiul conchide asupra faptului că, apelantul Morari Andrei pretinde existența unei alte stări de fapt, înaintând critici formale și subiective împotriva hotărârii date de prima instanță, fapt ce nu generează automat existența acestei stări de fapt și necesitatea aplicării normelor de drept dorite de ultimul.

În consecință, având în vedere că soluția emisă de prima instanță este una corectă, argumentele părții apelante fiind nefondate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Morari Andrei, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel declarată de Morari Andrei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 5 iunie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Morari Alina împotriva lui Morari Andrei cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ana Panov

Judecători Elena Bolocan

Svetlana Vîșcu